Gemeente Voorschoten

Raadsvoorstel

Zaaknummer:	Z/23/080494/369920
Datum collegebesluit:	dinsdag 31 oktober 2023
Datum commissievergadering:	maandag 27 november 2023
Datum raadsvergadering:	donderdag 7 december 2023
Soort Voorstel:	Raadsvoorstel
Onderwerp:	Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg Leidse regio
Portefeuillehouder:	Wethouder Schokker
Programma:	Mens en samenleving
Kernboodschap:	De gemeenten in Holland Rijnland verzorgen per 1 januari 2023 de taken op het gebied van de Maatschappelijke zorg zoveel mogelijk lokaal (doordecentralisatie van de maatschappelijke zorg). De gemeenten in de Leidse regio (Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude) hebben deze doordecentralisatie in nauwe samenwerking voorbereid vanuit het principe één gebied, één plan, één aanpak. Afspraken hierover leggen de gemeenten van de Leidse regio vast in een centrumregeling die we de 'Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio' noemen. Het college van B&W stelt de concept samenwerkingsovereenkomst vast en biedt de gemeenteraad de gelegenheid een zienswijze op de samenwerkingsovereenkomst te geven.

Bijlagen:	Bijlage 1: Herziene Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio Bijlage 1a: Betreffende bijlage 1 Samenwerkingsovereenkomst Leidse regio - Was-wordtlijst Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio Bijlage 1b: Betreffende bijlage 2 Samenwerkingsovereenkomst Leidse regio - Memo AEF 'Financiering van regionale kosten en verdeling regionale budgetten' d.d. 16 augustus 2022 Bijlage 1c: Betreffende bijlage 3 Samenwerkingsovereenkomst Leidse regio - Rapport Op- en afbouw maatschappelijke zorg, AEF 31 augustus 2022 Bijlage 1d: Betreffende bijlage 4 Samenwerkingsovereenkomst Leidse regio - AEF-advies Samenwerking in de Leidse regio 2022
Beslispunten:	Het college van B&W toestemming te verlenen om de Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg Leidse regio 2023 aan te gaan.
Relatie met:	Eerdere versie samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg Leidse regio behandeld in raadsvergadering van 5 april 2023

Inleiding en samenvatting

De gemeenten in Holland Rijnland organiseren per 1 januari 2023 de taken op het gebied van de Maatschappelijke zorg zoveel mogelijk lokaal (doordecentralisatie van de maatschappelijke zorg). De gemeenten in de Leidse regio hebben de doordecentralisatie maatschappelijke zorg in nauwe samenwerking voorbereid vanuit het principe één gebied, één plan, één aanpak.
De concept Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio is op 5 april 2023 ter zienswijze aan u voorgelegd. Door de gemeenteraad van Leiden is, in afwijking van de overige raden in de Leidse regio, een zienswijze ingediend.
De gemeenteraad van Leiden constateerde dat de ter zienswijze voorgelegde concept Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg Leidse regio 2023 nog niet volledig in overeenstemming is met de (nieuwe) Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), die op 1 juli 2022 in werking is getreden. De artikelen over de toetreding, uittreding, opheffing en de geschillenregeling behoefden nadere uitwerking om aan te sluiten bij de Wgr.
De herziene Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio (bijlage 1), die nu aan u wordt voorgelegd is in overeenstemming gebracht met de Wgr. Uw raad wordt in dit voorstel verzocht toestemming te verlenen tot het aangaan van de herziene Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio.

Beoogd effect

Borgen van de samenwerking Maatschappelijke zorg in de Leidse regio tussen de deelnemende gemeenten.

Argumenten

1.1 De gemeenteraden in de Leidse regio moeten toestemming geven voor het treffen van een regeling
Naast de zienswijzeprocedure geldt op grond van de Wgr, artikel 1, vierde lid dat de gemeenteraad ook toestemming moet geven tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling. Deze toestemmingsprocedure komt nadat de raden een zienswijze hebben kunnen geven en de zienswijzen van alle raden zijn verwerkt in de Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio. Uw raad kan toestemming voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst door het college alleen onthouden wanneer er sprake is van strijd met recht of het algemeen belang.

1.2 De herziene samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Leidse regio is rechtmatig.
De Herziene Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio sluit aan bij de Wgr. Om de concept samenwerkingsovereenkomst in overeenstemming te brengen met de Wgr is deze op enkele punten, na overleg met alle betrokken juristen van de Leidse regio, aangepast. De

aanpassingen zijn in overeenstemming met de Wgr. Het betreft op hoofdlijnen wijzigingen in de volgende artikelen:

Artikel	**Wijziging Samenwerkingsovereenkomst**
Art. 11. Toetreding tot de regeling	Het proces tot toetreding is aangepast aan de Wgr en aangevuld met het verzoek dat iedere deelnemer een voorstel kan doen tot toetreding van een college.
Art 12. Uittreding uit de regeling	Aangepast aan de Wgr en proces voor financiële consequenties nader uitgewerkt.
Art 13. Opheffen van de regeling	Aangepast aan de Wgr en proces bij opheffen en financiële afwikkeling nader uitgewerkt.
Art. 14. Inwerkingtreding, looptijd en evaluatie	De duur van de overeenkomst is gewijzigd naar onbepaalde tijd.
Art. 17. Geschillenregeling	Het proces voor opschaling bij geschillen is verder uitgewerkt waardoor deze beter aansluit bij de praktijk.

Een compleet en gedetailleerd overzicht van de wijzigingen is opgenomen in bijlage 1b: Was-wordt-lijst Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio.

1.3 De herziene samenwerkingsovereenkomst wordt voor onbepaalde tijd aangegaan

De Leidse regio is voornemens de samenwerking tot 2029 aan te gaan. In 2027 wordt gestart met een evaluatie van de samenwerking in de Leidse regio en wordt bezien of een eventuele keuze voor een andere juridische vorm voor samenwerking wenselijk is. Als bij de evaluatie wordt besloten de samenwerking voort te zetten hoeft het proces tot het aangaan van samenwerkingsafspraken niet opnieuw doorlopen te worden. Bij beëindiging van de samenwerking kan artikel 13 'Opheffing van de regeling' van de samenwerkingsovereenkomst worden toegepast.

1.4 Een centrumregeling past bestuurlijk en juridisch gezien het beste bij de ambities en wensen voor de samenwerking in de Leidse regio

Een centrumregeling is één van de vormen van publiekrechtelijke samenwerking zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Het is de lichtste en best passende vorm om de bestuurlijke samenwerking in de Leidse regio voor de Maatschappelijke Zorg vorm te geven omdat:

a. het gaat om samenwerking tussen gemeenten in de Leidse regio (publieke samenwerking);
b. het een wettelijke verplichting is voor de colleges om deze taken uit te voeren;
c. het taken betreft die van groot maatschappelijk belang zijn;
d. het van belang is dat deelnemers langdurig verbonden blijven aan de samenwerking en
e. het gaat om taken die uitgevoerd (moeten) worden zonder winstoogmerk en zonder ruimte voor ondernemerschap. Het treffen van deze regeling geeft waarborgen van politieke verantwoording.

1.5 Het vastleggen van afspraken is het sluitstuk op de voorbereiding van de doordecentralisatie maatschappelijke zorg in de Leidse regio
Vele jaren aan voorbereiding zijn voorafgegaan aan de totstandkoming van deze samenwerkingsovereenkomst. In de onderhavige samenwerkingsovereenkomst komen alle gemaakte afspraken samen. Vanaf 1 januari 2023 wordt daarom al volgens de nog vast te stellen afspraken samengewerkt..

1.6 Er is draagvlak bij alle Leidse regiogemeenten voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst
De portefeuillehouders van de gemeenten in de Leidse regio hebben tijdens het Bestuurlijk overleg Leidse regio d.d. 7 september 2023 afgesproken om de herziene Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio in de eigen gemeenten ter besluitvorming voor te leggen aan de colleges en gemeenteraden.

Kanttekeningen
1.1 De regeling treedt in werking begin 2024 in plaats van per 1 januari 2023
De regeling treedt in werking nadat de volgende bestuurlijke stappen opnieuw zijn doorlopen:
- subregionale afstemming en verwerking van de zienswijzen in de ontwerpregeling;
- aanbieding van de aangepaste regeling door het college aan de raad met het verzoek om toestemming te verlenen voor het aangaan van de regeling;
- na toestemming van de raden, definitieve vaststelling in de colleges;
- bekendmaking van de regeling door de centrumgemeente.
Om de risico's en knelpunten voor de inwerkingtreding van de regeling eind 2023 te ondervangen hebben alle Leidse regiogemeenten het mandaat voor de subsidieverstrekking voor de subsidies maatschappelijke zorg d.d. 17 oktober 2022 aan de gemeente Leiden verstrekt.

1.2 Eerdere besluitvorming doordecentralisatie maatschappelijke zorg
De Rijksoverheid heeft de doordecentralisatie van beschermd wonen meermaals uitgesteld. De gemeenten in Holland Rijnland hebben besloten door te pakken en de doordecentralisatie beschermd wonen in te laten gaan per 1 januari 2023. In tegenstelling tot het landelijk beleid is óók besloten om tegelijk de maatschappelijke opvang te doordecentraliseren. Daarbij is afgesproken dat de gemeente waar de ondersteuning wordt geleverd financieel en inhoudelijk verantwoordelijk is voor het hersteltraject inclusief de uitstroom na afloop van het traject. De Rijksoverheid moet de keuzes over het woonplaatsbeginsel nog maken.

Inwonersparticipatie en communicatie

Adviesraden sociaal domein in de Leidse regio
De adviesraden sociaal domein in de Leidse regio zijn tijdens twee bijeenkomsten op 21 september 2022 en op 7 december 2022 meegenomen in de ontwikkelingen van de doordecentralisatie van de maatschappelijke zorg. De adviesraden sociaal domein in de Leidse regio hebben geen formele adviesrol bij het vaststellen van de samenwerkingsovereenkomst omdat het een uitwerking betreft van eerder vastgestelde inhoudelijke beleidskaders waarover zij reeds geadviseerd hebben. De adviesraden staan positief tegenover de voorgestelde samenwerkingsafspraken.

Woordvoerdersoverleg Leidse regio en technische briefing woordvoerders sociaal domein Voorschoten
Op 16 november 2022 zijn de woordvoerders van de Leidse regio gemeenten geÏnformeerd over de ontwikkelingen van de doordecentralisatie van de maatschappelijke zorg en de concept samenwerkingsovereenkomsten op Holland Rijnland én Leidse regioniveau. Op 19 januari 2023 zijn de woordvoerders sociaal domein van de gemeente Voorschoten middels een technische briefing geïnformeerd over de ontwikkelingen van de doordecentralisatie van de maatschappelijke zorg en de concept samenwerkingsovereenkomsten op Holland Rijnland én Leidse regio-niveau.

Financiën
Bij de behandeling van de zienswijze rondom de Samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg 2023 Leidse regio d.d. 5 april 2023 heeft u ingestemd met het samenvoegen van de budgetten (historisch en objectief) voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang voor een periode van 6 jaar (2023 tot en met 2028) tot een gezamenlijk Leidse regio budget en dit budget onder te brengen bij de gemeente Leiden. Voor het opvangen van fluctuaties heeft u ingestemd met het instellen van een egalisatiereserve maatschappelijke zorg Leidse regio. De egalisatiereserve is tevens ondergebracht bij de gemeente Leiden.
Bij de behandeling van de zienswijze op de eerste versie van de samenwerkingsovereenkomsten heeft u ingestemd met het samenvoegen van de budgetten (historisch en objectief) voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang voor een periode van 6 jaar (2023 tot en met 2028) tot een gezamenlijk Leidse regio budget en dit budget onder te brengen bij de gemeente Leiden. Voor het opvangen van fluctuaties heeft u ingestemd met het instellen van een egalisatiereserve maatschappelijke zorg Leidse regio. De egalisatiereserve is ook ondergebracht bij de gemeente Leiden.

In de programmabegroting 2023 en 2024 van Voorschoten is de decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke zorg al verwerkt. De voorgestelde wijziging van de samenwerkingsovereenkomsten heeft daar geen invloed op, waarmee er geen financiële consequenties zijn.

Juridisch kader

Artikel 160 lid 1 onderdeel d Gemeentewet en artikel 1 lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen.

Risico's

Niet van toepassing

Duurzaamheid

n.v.t.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerdink,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/23/080494/369920

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op Wet gemeenschappelijke regelingen

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 31 oktober 2023,

besluit:
het college van B&W toestemming te verlenen om de samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke zorg Leidse regio 2023 aan te gaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 7 december 2023

de griffier,	de voorzitter,
drs. B.J. Urban	drs. N. Stemerdink